

Якщо ви хочете взяти дитину в свою родину

На сьогодні в Україні передбачені різні форми влаштування дітей в сім'ї на виховання.

ТИМЧАСОВЕ ВЛАШТУВАННЯ ДИТИНИ

Порядком провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866, передбачено, що дитина, яка залишилася без батьківського піклування, може бути влаштована, зокрема, у сім'ю родичів, знайомих, сім'ю патронатного вихователя.

Крім того, на період надзвичайного або воєнного стану діти, які залишились без батьківського піклування, можуть бути влаштовані у прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу на умовах тимчасового влаштування.

Дитина, в якій є родичі або інші особи, з якими в неї на момент залишення без батьківського піклування склалися близькі стосунки (сусіди, знайомі) та які бажають залишити її на виховання у своїй сім'ї, може **ПЕРЕБУВАТИ В ЇЇ СІМ'Ї ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВЛАШТУВАННЯ ДИТИНИ.**

Для тимчасового влаштування дитини в сім'ю необхідно:

1. Особі, яка виявила бажання взяти на тимчасове виховання дитину звернутись до служби у справах дітей за місцем свого проживання:

- із заявою;
- копією паспортного документа;
- письмовою згодою всіх повнолітніх членів сім'ї, що проживають разом із особою, які надали згоду на тимчасове влаштування в її сім'ю дитини, про проживання дитини на одній житловій площі.

2. Служба у справах дітей має здійснити обстеження умов проживання особи та скласти відповідний акт, а також поспілкуватись з дитиною для отримання її згоди.

За результатами готується наказ про тимчасове влаштування дитини.

Увага!

Якщо Ви виявили бажання взяти дитину на виховання в сім'ю - Ви можете також скористатись чат-ботом «Дитина не сама»

https://t.me/dytyna_ne_sama_bot

ОПІКА/ПІКЛУВАННЯ

Встановлення опіки та піклування – влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї громадян України, які перебувають, переважно, у сімейних, родинних відносинах з цими дітьми-сиротами або дітьми, позбавленими батьківського піклування, з метою забезпечення їх виховання, освіти, розвитку і захисту їх прав та інтересів.

Опіка, піклування передбачають влаштування у родину дитини до досягнення нею **18 років**.

Опіка встановлюється над малолітньою дитиною, яка **не досягла чотирнадцяти років**.

Піклування встановлюється над неповнолітньою дитиною у віці **від чотирнадцяти до вісімнадцяти років**.

Опікуном, піклувальником призначається **переважно особа, яка перебуває у сімейних, родинних відносинах з підопічним**, з урахуванням особистих стосунків між ними, можливості особи виконувати обов'язки опікуна чи піклувальника.

Опікун та піклувальник є законними представниками дитини.

Встановлення опіки (піклування) над дитиною здійснюється за місцем проживання дитини або опікуна (піклувальника) **органом опіки та піклування, а також судом**.

Для вирішення питання встановлення опіки/піклування над дитиною необхідно:

1. Особі, яка виявила бажання взяти дитину під опіку/піклування:
 - звернутись до служби у справах дітей із заявою та відповідним пакетом документів;
 - пройти курси навчання з проблем виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (не потребується для родичів дитини).

Увага!

На період надзвичайного або воєнного стану спрощено перелік документів для родичів, необхідний для влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, під опіку/піклування.

Наразі особа, яка перебуває у сімейних, родинних відносинах (у тому числі хрещені батьки) з дитиною-сиротою та дитиною, позбавленою батьківського піклування, та виявила бажання взяти її під опіку, подає службі у справах дітей за місцем свого проживання або за місцем виявлення дитини такі документи:

- заяву;

- копію паспорта громадянина України;
- документи, що підтверджують сімейні, родинні зв'язки з дитиною;
- довідку від нарколога та психіатра про відсутність перебування на обліку;
- довідку про наявність чи відсутність судимості, видану територіальним центром з надання сервісних послуг МВС або через портал «Дія». У разі неможливості її отримання - подається заява про відсутність притягнення до кримінальної відповідальності.

Проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, особами, в сім'ї яких влаштовуються такі діти, не вимагається.

2 Службі у справах дітей протягом 10 робочих днів провести обстеження умов проживання заявника, скласти відповідний акт і підготувати висновок про доцільність (недоцільність) встановлення опіки, піклування та відповідність її/його інтересам дитини.

3. Органу опіки та піклування у місячний строк після подання заяви та відповідних документів прийняти рішення про встановлення опіки.

Існують обмеження для встановлення опіки/піклування на дітино. Так, діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, не можуть бути влаштовані в сім'ї осіб, які:

- 1) визнані в установленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- 2) позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
- 3) були усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з їх вини;
- 4) були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- 5) перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
- 6) зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- 7) страждають на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;
- 8) є особами з інвалідністю I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду;
- 9) проживають на спільній житловій площі з членами сім'ї, які мають розлади здоров'я або поведінку чи спосіб життя, що може негативно вплинути на

здоров'я дитини, її фізичний, психічний, моральний стан або інтелектуальний розвиток;

10) не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);

11) поведінка та інтереси яких суперечать інтересам дитини, яка може бути влаштована в сім'ю на виховання.

УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ

УСИНОВЛЕННЯ дітей є пріоритетною формою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи **на правах дочки чи сина**, що здійснене **на підставі рішення суду**.

Усиновлення дитини регулюється Сімейним кодексом України та Порядком провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2008 року № 905.

Основні аспекти усиновлення:

- усиновити можна дитину, яка має статус дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, або дитину, батьки якої дали письмову згоду на усиновлення, засвідчену нотаріусом;
- дитина не може бути усиновленою протягом двох місяців після народження;
- для усиновлення дитини громадянам необхідно зібрати відповідний пакет документів та звернутись до служби у справах дітей за місцем свого проживання для постановки їх на облік кандидатів в усиновлювачі;
- інформація про дітей, які можуть бути усиновлені, надається лише кандидатам в усиновлювачі службою у справах дітей за місцем, де дитина перебуває на обліку;
- контакт з дитиною відбувається лише за наявності направлення для знайомства з дитиною, виданого службою у справах дітей;
- остаточне рішення про усиновлення приймається судом.

У разі виявлення бажання усиновити дитину, що проживає в Україні необхідно:

1. Громадянам України, які постійно проживають на території України - зібрати відповідний пакет документів та звернутись до служби у справах дітей за місцем свого проживання для постановки на облік кандидатів в усиновлювачі.
2. Громадянам України, які проживають за межами України, та іноземцям, - зібрати відповідний пакет документів в країні проживання та звернутись до Національної соціальної сервісної служби для постановки на облік кандидатів в усиновлювачі.

3. Ознайомитись з інформацією про дітей, які можуть бути усиновлені (громадянам України у службі у справах дітей за місцем перебування дитини на обліку з усиновлення, іноземцям - у Нацсоцслужбі).
4. Отримати направлення для знайомства з дитиною.
5. Познайти дитиною за місцем її проживання (перебування).
6. Звернутись до служби у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини із заявою про бажання усиновити дитину.
7. Іноземцям отримати дозвіл Національної соціальної сервісної служби на усиновлення дитини.
8. Звернутись за місцем проживання дитини із заявою про усиновлення до суду.

Усиновлювачем дитини не можуть бути особи, які:

- 1) обмежені у дієздатності;
 - 2) визнані недієздатними;
 - 3) позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
 - 4) були усиновлювачами (опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями) іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним (було припинено опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу) з їхньої вини;
 - 5) перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
 - 6) зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
 - 7) не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);
 - 8) страждають на хвороби, перелік яких затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;
 - 9) є іноземцями, які не перебувають у шлюбі, крім випадків, коли іноземець є родичем дитини;
 - 10) були засуджені за кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших кримінальних правопорушень;
 - 11) за станом здоров'я потребують постійного стороннього догляду;
 - 12) є особами без громадянства;
 - 13) перебувають у шлюбі з особою, яка відповідно до пунктів 3-6, 8 і 10 статті 212 Сімейного кодексу України не може бути усиновлювачем.
- Також не можуть бути усиновлювачами особи, інтереси яких суперечать інтересам дитини.

До уваги!!!!

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України Указом Президента України № 64/2022 в Україні з 24 лютого 2022 року введено воєнний стан.

Внаслідок введення в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 – 34, 38, 39, 41 – 44, 53 Конституції України, а також вводяться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

З огляду на зазначене наразі процедура усиновлення в Україні у регіонах, де відбуваються бойові дії, не здійснюється.